

De Præparatione ad Studium Juris.

§. 1.

Qui studio juris suam addicere operam gessit, eum Dialecticæ ac aliqua Metaphysicæ cognitione imbutum esse, ante oportet. Quia absque his doctrinis, nec Ictorum commentarii intelligi, nec in congressibus, cum de jure disputatur, responderi apte potest.

§. 2.

Deinde opus est, ut historiam Romanam habeat perspectam. Nam & in Institutis, & in Pandectis maxime multa occurrunt, quibus lucem foeneratur historia gentis, unde jus hocce promanavit. Inspiciatur tantum titulus *Digest. de origine Juris & omnium Magistratuum, & successione prudentium*; vel evolvatur totus liber 1. *Digest.* in quo certe quivis deprehendet, eum sine ope historię non posse explicari. Si quis porro Codicem, vel jus Canoni-

nicum evolvit, in subsidium vocet historiam ecclesiasticam, necesse est; quippe quæ de hæreticis, conciliis, canonibus & Episcopis agit, quorum gratia leges & Canones ibi constituti sunt. v. *Fr. Balduini*, doctissimi lcti libr. duos de *Institution. Historia universæ, & ejus cum jurisprudentiæ conjunctione.*

§. 3.

Illi statim Ethicæ ac Politicæ doctrinæ studium conjungendum est. Nam in priori natura ac indoles actionum moralium, de quibus *Jctus* ex legibus judicat, traditur: in altero status reipublicæ qui legibus regi solet, describitur, ut vere adeo dici soleat: *Vbi desinit Ethicus, incipit Jctus.* Is enim generatim, quod lege naturæ justum est, demonstrat: Hic vero, quod juxta leges civiles, in civitate justum vel injustum pronuntiatur, declarat; quæque leges statui civitatis conveniunt, demonstrat.

§. 4.

§. 4.

Propter sortem vero & scopum, quem cultores juris habent diversum, ulterius monendum venit; posse juris Studiosos in tres velut classes describi. *Prima* est eorum, qui se tantum fori negotiis, vel praxi præparant, ut causarum patroni vel advocati fiant: *altera* est eorum, qui supra legulejorum scientiam, tum per ingenii, tum fortunæ rationem eniti contendunt; ut aliquando de jure rogati, vel in cathedra, vel in judiciis respondeant publicis, ac nobile Jctorum nomen mereantur. *Tertia* classis est eorum, qui forte aulæ, vel supremorum judiciorum ministerio sese præparare student.

§. 5.

Illis, quos *prima* classi accensemus, sufficit proletaria juris civilis scientia cum notitia processus forensis; cujus formulæ multis jam libris descriptæ prostant. *Istis* convenit, præter Juris Justinianæi studium, incumbere etiam
juri

juri naturæ & gentium, cujus principia ex morali sapientia petenda sunt. Quam post veteres, Platonem, Ciceronem, tractarunt aliquot Scholastici, de Justitia, jure & legibus agentes; imprimis vero ingenio & doctrina insignes viri, *Vasquius, Horomannus, Gentilis, H. Grotius, Seldenus & Pufendorfus*. Hanc Cicero præstabilem scientiam vocans, consistere ait in fœderibus, pactionibus, conditionibus populorum, Regum, nationum, denique belli jure & pacis. *His*, præter laudatum modo studium, *Jus publicum*, quod de statu publico v. gr. Reipubl. Romano-Germanicæ agit, excolendum est. Quod præter solidam Politicæ notitiam, constitutionum Imperialium & historiæ civilis peritiam requirit. Quam in vulgarium Jctorum libris frustra quæseris. Nos *supra cap. IV.* partes ejus, cum auctoribus jam indicavimus,

§. 6.

Omibus tamen Juris Studioſis, elo-
qven-

quentiam civilem necessariam esse arbitramur. Quia absque illa, nec advocatus in foro clientis causam commode perorabit; nec Senator in curia, aut Judex in tribunali, sine ejus adminiculis, negotia civitatis dilucide proponet, aut sententiam dicet. Aularum vero ministris tota fere die accidit, ut vel verba Principis nomine, vel Collegii, cui quis inter-aut præest, causa, verba facienda sunt publice. Quapropter & his eloquentiæ studium summo opere commendandum est.

§. 7.

Cæterum, quod methodum studii Juris civilis attinet, post *Hermanni Vultejj dissertationem* de studio Juris, *Heinrici Moreelse Jcti Dissertationem de Manuductione Studiosi Juris, per Academiam ad Rempublicam. Ægidii Mommerii, de Ratione legendi discendique jura: B. Jcti Carpzovii, & Dn. D. Schilteri*, vel alterius periti Doctoris monita, quæ typis jam impressa prostant, obser-

observanda censemus. Ne per ambas,
 in vasto juris pelago, sine cynosura vagari, necesse habeant juvenes, qui
 operam illi navare, solidamque juris
 scientiam comparare sibi, constituerunt. Idcirco mature fidelis doctique
 daduchi, juris consilium expetant, quos
 libros, quo ordine legere, quorumque
 informatione uti, conveniat. Quid
 de *nobili quinquennio*, legum studio
 impendendo, quod Justinianus Imperator
 in decantata *constitut. omn. Digestis
 præmiss.* habendum sit, alii judicent.
 Nos falcem hic in aliorum messem mittere
 superfedemus. Non possumus tamen,
 quia *H. Grotii* excerptum ex
 Epistola ad τὸν δέῖνα hic inseramus.

§. 8.

Ad juris studium, *inquit Grotius*,
 nunc quoque te adhortor, in quo si id
 tantum agis, ut rem facias, paucis deli-
 batis compendiis, statim ad forenses
 scriptores tibi convolandum erit. Sin
 hic quoque percoctam sapientiam, &

N

nomen

nomen eximium optas, non aliunde juris Qviritum cognitionem spera, qvam ex Cujacio, qvi solus suffecerit. Adeo ille omnia istius studii arcana pervidit, & qvibus e fontibus omnia fluerent. Vigelium non, ut ediscas, aut sæpe lectites, svadeo, sed ut habeas, sicut indices habemus, ad qvos recurrere interdum solet hæsitans memoria. Scholasticæ istæ disputationes parum profunt ad sapientiam, ad parandum foro & subitaneo certamini ingenium nonnihil, qvasi militiæ togatæ prolusiones. Has quoqve ut duplex sit utilitas, occupari velim in iis juris Romani partibus, qvas usus nostri seculi comprobavit, qvalis præcipue est illa de contractibus. Ante omnia, institutionibus Latinis optimum Græcum interpretem conjunge Theophilum; deinde ad Lectionem Pandectarum & Codicis & postremarum constitutionum progredere, quo magis ea leges, eo major tibi lux affulgebit, interposita, ut dixi,
Cuja-

Cujacianorum operum lectione, ad
 quæ etiam confugas, svadeo, quoties
 in alicujus loci intellectu hæsitas, digi-
 tum tibi intendente ad hoc Gothofredo
 in margine editi a se corporis. Con-
 stitutiones illas, quas vulgus *Novellas*
 vocat, Græce scriptas Græce lege, ad-
 dita Latina interpretatione vetere non
 spernenda. Confer *Maresii Epistol.*
Philolog. libr. I. Epist. XL.

CAP. III.

De Studio Theologico.

§. I.

Quo ordine, in studio Theologico,
 progredi conveniat, ex nostris The-
 ologis præcipue *B. Gerhardus, Hülfse-*
mannus, & Calovius, in libris, de *Me-*
thodo hujus Studii, luculenter satis
 monstrarunt. Quos venerandus *D.*
Spenerus secutus, nuperrime in *Præfa-*
tione Tabulis Hodosoph. Dannhaueria-
na præmissa, eandem viam ingredi S,
 Theologiæ consecraneos docuit, simul
 impedimenta indicans, ab istis etiam

N 2

trium-